ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2019/338

od 20. veljače 2019.

o produljenju pojačanog nadzora za Grčku

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2019) 1481)

(Vjerodostojan je samo tekst na grčkom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost ([1]), a posebno njezin članak 2. stavak 1.,

budući da:

(1) Nakon isteka financijske pomoći Europskog stabilizacijskog mehanizma 20. kolovoza 2018., Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2018/1192 ([2]) aktiviran je pojačani nadzor nad Grčkom u razdoblju od šest mjeseci s početkom od 21. kolovoza 2018.

(2) Grčka bi na temelju brojnih mjera koje je provela u okviru programa financijske pomoći Europskog stabilizacijskog mehanizma („program") trebala nastaviti s ključnim institucijskim i strukturnim reformama u srednjoročnom razdoblju kako bi se osiguralo njihovo dovršenje i potpuna učinkovitost. Stoga se Grčka obvezala prema Euroskupini da će nastaviti i dovršiti sve ključne reforme donesene u okviru programa te da će štititi ciljeve važnih reformi donesenih u okviru programa i njegovih prethodnika.

(3) Grčka se obvezala i da će provesti posebne mjere u području fiskalnih i fiskalno-strukturnih politika, socijalne skrbi, financijske stabilnosti, tržišta rada i proizvoda, privatizacije i javne uprave. Te posebne mjere, koje su navedene u prilogu Izjavi Euroskupine od 22. lipnja 2018., pridonijet će uklanjanju mogućih izvora gospodarskih poteškoća Grčke.

(4) Grčka je od 2010. primila znatan iznos financijske pomoći, stoga njezine nepodmirene obveze prema državama članicama europodručja, Europskom instrumentu za financijsku stabilnost i Europskom stabilizacijskom mehanizmu iznose ukupno 243 700 milijuna EUR. Grčka je dobila financijsku potporu europskih partnera pod povlaštenim uvjetima, a posebne mjere za postizanje održivije razine duga donesene su 2012. i ponovno u okviru Europskog stabilizacijskog mehanizma 2017. Euroskupina je 22. lipnja 2018. postigla politički dogovor o provedbi dodatnih mjera za postizanje održivosti duga. Te mjere uključuju produljenje ponderiranog prosječnog dospijeća za dodatnih 10 godina, odgodu plaćanja kamata i glavnice za dodatnih 10 godina te provedbu drugih mjera koje se odnose na dug. Dvije dodatne mjere (ukidanje povećanja kamatne marže u vezi s tranšom otkupa duga iz programa Europskog fonda za financijsku stabilnost od 2018. i ponovna uspostava prijenosa iznosa koji su jednaki dobiti nacionalnih središnjih banaka europodručja od grčkih državnih obveznica u okviru sporazuma o neto financijskoj imovini i programa za tržišta vrijednosnih papira), mogu se dogovoriti dvaput godišnje u Euroskupini na temelju pozitivnog izvješćivanja u okviru pojačanog nadzora usklađenosti Grčke s obvezama politike nakon provedbe programa.

(5) Saldo opće države u Grčkoj pozitivan je od 2016. Očekuje se da će Grčka u 2018. ispuniti cilj primarnog suficita od 3,5 % bruto domaćeg proizvoda te se predviđa da će ostvariti cilj u srednjoročnom razdoblju. Vanjsko neto zaduživanje bilo je pozitivno u 2015., a zatim je uslijedio tek neznatan deficit. Gospodarstvo se nastavlja

([1]) SL L 140, 27.5.2013., str. 1.
([2]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/1192 od 11. srpnja 2018. o primjeni pojačanog nadzora na Grčku (SL L 211, 22.8.2018., str. 1.).

oporavljati i u 2018. bilježi stopu rasta od 2,0 %, a nezaposlenost se smanjuje. Grčka je pokrenula opsežan program strukturnih reformi radi poboljšanja svojeg poslovnog okruženja i konkurentnosti u okviru programâ financijske pomoći te od kolovoza 2018. neprestano poduzima mjere u tom području.

(6) Unatoč tim reformama u Grčkoj su i dalje prisutne prekomjerne neravnoteže i slabosti iz prošlosti. Kao što je Komisija utvrdila u svojem Izvješću o mehanizmu upozoravanja iz 2019., izrađenom u skladu s člancima 3. i 4. Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]), Grčka se suočava s određenim poteškoćama. Procjenjuje se da je krajem trećeg tromjesečja 2018. javni dug iznosio 182,8 % bruto domaćeg proizvoda, što je najviša razina u Uniji. I neto stanje međunarodnih ulaganja od –140,5 % bruto domaćeg proizvoda u 2017. još je vrlo nepovoljno. Štoviše, iako je stanje tekućeg računa gotovo u ravnoteži, to još nije dovoljno da se vrlo nepovoljno neto stanje međunarodnih ulaganja dovoljno brzo svede na prihvatljive razine. Iako se nastavio pad stope nezaposlenosti u odnosu na najveću razinu od 27,9 % 2013., ona je u listopadu 2018. iznosila 18,6 %. Vrlo su visoke stope dugotrajne nezaposlenosti (13,5 % u trećem tromjesečju 2018.) i nezaposlenosti mladih (39,1 % u studenome 2018.). Potrebna su dodatna znatna poboljšanja poslovnog okruženja i pravosudnog sustava jer Grčka još uvelike zaostaje za graničnim vrijednostima u nekoliko područja strukturnih komponenti vodećih usporednih gospodarskih pokazatelja uspješnosti (npr. brzina donošenja presuda, izvršavanje ugovora, upis vlasništva, rješavanje nelikvidnosti itd.).

(7) Iako je bankarski sektor i dalje dovoljno kapitaliziran, stalno se suočava s izazovima koji se odnose na visoke razine neprihodujućih izloženosti i niske razine profitabilnosti. Veze s državom i dalje su čvrste. Krajem rujna 2018. stanje neprihodujućih izloženosti bilo je i dalje vrlo visokih 84,7 milijardi EUR, odnosno 46,7 % ukupnih bilančnih izloženosti. Grčka je u okviru programa donijela ključne reforme i namjerava uskoro razviti dodatne alate kojima će ojačati okvir za rješavanje neprihodujućih izloženosti i time olakšati čišćenje bilanci banaka. Unatoč tome bit će potrebni kontinuirani napori kako bi se pokazatelj neprihodujućih izloženosti sveo na održive razine te financijskim institucijama omogućilo da u svakom trenutku izvršavaju svoju funkciju posredovanja i upravljanja rizicima.

(8) Nakon što je 2010. izgubila pristup zaduživanju na financijskim tržištima, Grčka se od srpnja 2017. izdavanjem državnih obveznica počela vraćati na tržište. Grčka je u siječnju 2019. uspješno izdala obveznice, prvi put nakon izlaska iz programa. Međutim, uvjeti zaduživanja za Grčku još su nestabilni s obzirom na vanjske ekonomske rizike i unutarnje izazove povezane s održivošću provedbe reformi u srednjoročnom razdoblju.

(9) Komisija je 21. studenoga 2018. objavila svoju prvu procjenu u okviru pojačanog nadzora nad Grčkom. U Komisijinoj procjeni, koja se odražava u njezinoj Komunikaciji, opisan je napredak Grčke u pogledu općih i posebnih reformskih obveza preuzetih u Euroskupini te zaključeno da je ostvaren napredak u provedbi reformi, ali su potrebni dodatni napori kako bi Grčka ispunila svoje reformske obveze ([4]).

(10) S obzirom na navedeno Komisija zaključuje da su i dalje prisutni uvjeti zbog kojih je uveden pojačani nadzor u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) br. 472/2013. Konkretno, financijska stabilnost Grčke i dalje je izložena rizicima koji bi, ako se ostvare, mogli imati negativne učinke prelijevanja na druge države članice europodručja. Učinci prelijevanja mogli bi se ostvariti neizravno, djelovanjem na povjerenje ulagača, a time i na troškove refinanciranja za banke i državne obveznice u drugim državama članicama europodručja.

(11) Stoga Grčka u srednjoročnom razdoblju treba kontinuirano donositi mjere za uklanjanje izvora ili mogućih izvora poteškoća i provoditi strukturne reforme za poticanje snažnog i održivog gospodarskog oporavka kako bi ublažila preostale učinke nekih ranijih čimbenika. Među tim su čimbenicima ozbiljan i dugotrajan pad gospodarske aktivnosti tijekom krize, razmjeri grčkog duga; slabosti financijskog sektora; kontinuirana relativno snažna povezanost financijskog sektora i grčkih javnih financija, među ostalim i zbog državnog vlasništva; rizik od širenja ozbiljnih napetosti iz jednog od tih sektora u druge države članice te izloženost država članica europodručja grčkim državnim obveznicama.

(12) Radi otklanjanja preostalih rizika i praćenja izvršenja obveza preuzetih u tu svrhu nameće se zaključak da je potrebno i primjereno produljiti pojačani nadzor nad Grčkom u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 472/2013.

([3]) Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

([4]) Europska komisija: Izvješće o pojačanom nadzoru – Grčka, studeni 2018., Institutional Paper br. 90, studeni 2018.

(13) Dopisom poslanom 14. veljače 2019. Grčkoj je omogućeno da se očituje o Komisijinoj procjeni. U svojem odgovoru od 15. veljače 2019. Grčka se uglavnom složila s Komisijinom procjenom gospodarskih izazova s kojima se suočava, što je osnova za produljenje pojačanog nadzora.

(14) Grčka će u okviru Programa potpore strukturnim reformama (uspostavljenog Uredbom (EU) 2017/825Europskog parlamenta i Vijeća ([5])) nastaviti primati tehničku potporu za pripremu i provedbu reformi, među ostalim za nastavak i završetak ključnih reformi u skladu s preuzetim obvezama koje se prate u okviru pojačanog nadzora.

(15) Komisija pri provedbi pojačanog nadzora i u kontekstu svojeg sustava ranog upozoravanja namjerava blisko surađivati s Europskim stabilizacijskim mehanizmom,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Razdoblje pojačanog nadzora nad Grčkom u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 472/2013, koje je aktivirano Provedbenom odlukom (EU) 2018/1192, produljuje se za razdoblje od šest mjeseci, s početkom od 21. veljače 2019.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. veljače 2019.

Za Komisiju
Pierre MOSCOVICI
Član Komisije

([5]) Uredba (EU) 2017/825 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o uspostavi Programa potpore strukturnim reformama za razdoblje od 2017. do 2020. i o izmjeni uredbi (EU) br. 1303/2013 i (EU) br. 1305/2013 (SL L 129, 19.5.2017., str. 1.).